

Afşin Ashab I Kehf

– yazıcı · 10 Temmuz 2014

AFŞİN ASHAB-I KEHF

Araştırmacı Yazar Mustafa KÖŞ Kahramanmaraş Müzesinde Bulunan Afşin Göz Pınarından Çıkartılan Roma Dönemine ait biri Kadın ve diğeri Erkek Heykeller ile çektiği Resim. Araştırmacı Yazar Mustafa KÖŞ tarafından Afşin Halkımızın Bilgisine sunulmak üzere Roma dönemi Heykellerin Tarihçesi ile Afşin Göz pınarından çıkartılan Hamam Kurnalarının tarihçesini gösteren yazıyı yakında bilgilerinize sunacaktır. Afşin Göz Pınarından Çıkartılan Roma dönemine ait bu Heykeller Hazreti İsa Aleyssalam Efendimizin Havarisi Yuhananın geldiği Efsus Göz pınarından çıkartılan bu heykellerden Kadın heykeli Dakyanusun gelini ve erkek heykeli Dakyanusun oğlunun heykelidir. Bu Heykeller ile beraber Afşin Atatürk Parkında bulunan hamam kurnaları Eshab-ı Kehf şehrinin Afşin'de olduğunu gösteren en büyük şahitleridir.Eshab-ı Kehf'in yaşadığı Efsus şehri şimdiki Afşin şehridir.

Hız İsa'nın havarilerinden Yuhanna Miladi 65 yılında Efsus'a (Afşin) geldi. Şehre girmek isteyince giriş kapısında bulunan Dakyanusun askerleri Kralın putuna secde etmeden ve kurban kesmeden Efsus'a girmenin mümkün olmadığını söyledi. Bunun üzerine Yuhanna şehrin kuzey batısında bulunan su kaynağı göz deresinin yanında inşa edilmiş bulunan hamama gitti. Hamam sahibinin izni ile burada ücret karşılığı çalışmaya başlamıştır. Efsus şehri ise Rumun elinde bulunan Romalıların Başkenti Dakyanusun payı tahtı ve mülki idi. Efsus (Afşin) şehrini Hititler-Etiler kurmuşlardır. İsa'nın havarisi Yuhanna hamamda çalışırken buraya gelen gençlere İncili anlatarak bu gençleri Hristiyanlığa davet etti. Davet ettiği sırada yaptığı konuşmasında Efsus (Afşin) Kralı Dakyanus'un tanrı olmadığını ve kral ile putlar adına kurban kesmenin yanlış olduğunu Kralın halka zulmettiğini gençlere anlattı. Yuhannanın bu daveti üzerine gençlerin bir kısmı şehir dışındaki hamama giderek havarinin etkisi ile Hristiyanlığı kabul ettiler. Dakyanus'un sağ ve sol tarafında oturan vezirlerin çocukları olan gençler putperestliğe ve Kralın yaptıklarına karşı çıktılar. Bundan haber alan Kral Dakyanus gençleri huzura getirerek kendisine ve putlara secde etmelerini istedi ve bunu kabul etmeyince onlara kendisinin Ninova'dan (Musul) şehrinden dönünceye kadar bir süre verdi. Şayet seferden döndükten sonra gençler putlara secde etmezlerse onları katlettireceğini söyledi. Halka yaptığı zulümla meşhur olan Dakyanus kendisine ve putlarına karşı gelenleri aslanlarına ve vahşi hayvanlara parçalattırır , cesetlerini de ibreti alem için şehrin meydanlarına astırırdı. Kralın zulmünden kaçan altı genç miladi 68 yıllarında Efsus'tan-Afşin'den ayrıldılar. Yolda bunlara bir çoban ve bir de köpek katıldı. Sayıları yediyi bulan bu gençler mağaraya sığındılar, burada Dakyanusun zulmünden kurtarmak için Allaha dua ettiler. Bu du üzerine Allah onları uykuya yatırdı. Dakyanus Ninova'dan (Musul'dan) dönünce bu gençleri arattı. Sonra mağarada uyduklarını öğrenince oraya geldi fakat içeri giremedi. Ashab-ı Kehf 309 uyuduktan sonra 375 yılında Kral Teodos zamanında uyandı. Yemliha arkadaşlarına yiyecek almak için Afşin'e gittiğinde parayı harcarken yakalandı. Hristiyanlığı kabul etmiş olan Kral Teodos , Yemliha ' yı dinledi ve bu olayın

öldükten sonra dirilmeye örnek bir mucize olduğunu anladı. Bunun üzerine Teodos maiyetinde bulunanlar ile birlikte mağaraya gitti. Ashab-ı Kehf gençleri Dakyanusun kendilerine ve halka yaptığı zulmü anlattılar ve onları göz yaşı içinde dinlediler. Teodos gençleri sarayına davet etti fakat onlar bu daveti kabul etmediler . Gençler Teodosu Allaha emanet ederek tekrar uyudu. Bu gelişmeler karşısında aciz kalan Teodos, Ashab-ı Kehf gençleri uyanıp tekrar kaybolduktan sonra ibadet etmeleri için mağaranın önüne miladı 377 yılında İsa Kilisesini yaptırdı. Bu Kilise Müslümanlar arasında İsa Mescidi olarak bilinmektedir. Mescidin mihrabı kayaya oyularak yapılmış ve günümüze kadar gelmiştir. Ayrıca mescidin kiblesi Kudüs'e dönüktür. Afşin İlçesinde bir çok tarihi eser bulunmaktadır. Batı kaynaklarına göre adı Arabissos (Efsus) olarak geçen Ashab-ı Kehf (Yedi uyurlar) bulunduğu Afşin Kapadokya vilayetinin önemli bir şehri olarak Roma döneminde en önemli bir İl ve Romalıların Başkenti olan Efsus (Afşin) Romalılar zamanında en parlak dönemini yaşamıştır. Dakyanusun oğlu ile sevgilisi Havari Yuhannanın çalıştığı ve Afşin'in (Efsus) kuzey batısında bulunan Göz pınarı Göz deresi üzerinde yapılmış bulunan hamama eğlenmek için gelmiş havari Yuhanna bir kadın ile erkeğin hamamda bulunmasının günah olduğunu söylemiş fakat Dakyanusun oğlu kızarak hamamı boşalttırmış sevgilisi ile hamamın içine girdiklerinde bilinmeyen nedenle hamam çökmüştür. Bu esnada hamam içinde bulunan Dakyanusun oğlu ve sevgilisi ölmüştür. Dakyanusun oğlu ile ölen sevgilisi anısına birer heykel yaptırarak hamamın bulunduğu yere diktirmişti. İşte biri kadın diğeri erkek heykeli olan bu çok kıymetli heykeller Kahramanmaraş müzesinde bedenleri bulunmakta kafaları ise Adana devlet müzesindedir. Bu çok kıymetli heykeller Afşin'in (Efsus) kuzey batısında bulunan Göz pınarı-Göz deresinden bu heykeller çıkarılmıştır. Roma dönemi Miladi ikinci yüz yıla ait olduğu belirtilen bu heykellerin Afşin Göz pınarından çıkarılması ve ayrıca Afşin İlçesinin merkezinde bulunan Afşin bey İlköğretim okulu bahçesindeki mozaikler Zeugma antik kentinde bulunan mozaikler ile Efes antik kentinde bulunan eserler ile aynı olduğundan Afşin antik kenti , Roma dönemine ait su kanalları ,su sarnıçları ve Afşin Sevin köyü Dikmen tepesinde bulunan Roma rasathanesi ve Ashab-ı kehte bulunan Roma dönemi eserler ile ilçemiz Afşin Hükümet konağı bahçesi ve Afşin Atatürk parkında Romalılardan kalma bir çok eserler bulunmaktadır. Afşin'de bulunan Afşin bey İlk öğretim okulunun bahçesindeki mozaikler Ashab-ı Kehf antik kent Efsus Afşin'de bulunduğunu gösteren en büyük delilleridir. Ayrıca İlçemiz Afşin'in 1923 yani Cumhuriyetimizin ilanından 1944 yılına kadar Efsus olduğunu gösteren resmi evraklarda bulunan Efsus Belediyesi mührünü ve kaşelerini gösteren tarihi belgeler bulunmaktadır. Afşin'de Göz pınarı mevkiinde yapılan yüzeysel kazılarda burada bulunan hamamda mermerden oyulmuş kurna taşları ,renkli mozaikler ,sütunlar ve sütun başlıkları bulunmuştur. Hamama ait ayrıca kurna taşları bulunmuştur. İlçemiz Afşin'de Romalılardan kalma bu hamamda üç beş adet değılsede sadece iki tane heykel bulunmuştur. Bunun cevabını şimdi verelim . Roma tarihinde Romalılar heykelleri genellikle tapınaklara, saraylara, spor tesislerine , miting alanlarına ,arenalara koymuşlardır. Kesinlikle Türkiye 'de ve dünyanın hiçbir yerinde Göz pınarında hariç bulunan hamamlarda heykel bulunmamıştır. Romalılar kesinlikle hamamlara heykel yapıp koymamışlardır. Sadece Afşin'de bulunan Göz pınarı üzerinde bulunan hamamda 2 adet heykel bulunduğuna göre Hz İsa'nın havarisinin Yuhannanın çalıştığı Hamam ve Ashab-ı kehfin Afşin'de olduğunu gösteren en büyük delilidir. Afşin'de bulunan Roma dönemi heykellerin tableti de olmasına rağmen iyi muhafaza edilmediğinden bir süre dışarıda kalmasından tablet çalınmıştır. İlçemiz Afşin'de

Göz pınarından sonra İlçemiz Afşin'in Emirli köyünü Dulkadiroğullarından Alaüddevle BOZKURT bey Eshab-ı Kehf kattığı için Emirli-Çobanpınarına Türkistandaki Tirmiz şehrinden gelmiş olan Seyyidler ailesinden Seyyid Hüseyin'e yurtluk şeklinde verilmiş Seyyid Hüseyin'de evler yaptırıp çobanpınarı Emirli köyünde bağlar, bahçeler meydana getirmiş Emirli Çobanpınarını şenlendirmişlerdir . Emirli-Çobanpınarına iki adet hamam inşa ettirmiştir. Bunlardan bir tanesi Karakaya diğeri ise Kızılkaya hamamlarıdır. Bu Hamamların geliri Eshab-ı kehf Medresesine verilmiştir.İlçemiz Afşin'de Eshb-ı Kehf Medresesinin yanı sıra Pir Ali oğlu medresesi açılmış ulu caminin odalarında 1906 yılına kadar Medrese eğitimi verilmiştir. Bizanlılar, Selçuklular ve Dulkadir beyliği devrinde Ashab-ı kehf çevresinde dini, Sosyal ve eğitime yönelik vakıf eserleri yapılmıştır. Dulkadiroğulları döneminde Medreseler büyük vilayetlere ve sancaklara açılmış bu medreselere Müderistler tayin edilmiştir. Demek ki İlçemiz Afşin aynı büyük bir şehir ve Sancak kabul edilerek yönetilmiştir. Osmanlılar zamanında yıllık olarak tutulan Halep Vilayet salnamelerinde İlçemiz Afşin'den çok büyük övgü ile söz edilmektedir. Halep Vilayet salnameleri 9300 sayfadan ibarettir. Halep Vilayet Salnamelerinde İlçemiz Afşin'in tarihi ismi olan Efsus şehrinden şöyle söz etmektedir. Elbistan Kazasının batısında Namı diyar Meşhur Efsus şehri bulunmaktadır. Efsus Şehri Roma Kralı Dakyanusun darül mülkü ,Payı tahtı Romalıların başkentidir. Halep Vilayet Salnamelerinde Halebe bağlı kazalar 1-Liva-ı Maraş 2-Efsus-Afşin 3-Elbistan 4-Pazarcık 5- Zeytin 6- Andırın 7- Fırnız 8- Hassa kazaları bağlı bulunmaktaydı. Rahmetli Hocamız Prof Dr . Faruk Sümer Eshbül-Kehf Yedi uyurlar adlı kitabını Afşin'in Romalılara Başkentlik yaptığını açıkça yazmıştır. Yine Alaüddevle Bozkurt beyin vakfiyesinde şöyle bahsetmektedir. Alaüddevle bey vakfiyesinde Namı diyar Meşhur Efsus şehrinde Eshab-ı kehf mübarekeleri ile Efsus kaza merkezinde Dede baba türbesi ile Elbistan'da bulunan Himmet baba mübarekelerinin makamı olduğundan gerekli izzet hürmetin gösterilmesini istemektedir. İlçemiz Afşin kaza merkezinde bulunan Dede baba türbesi Selçuklu eseridir. Bu eserlerin yaşatılması için çeşitli gelirler verilmiştir. İlçemiz Belediye Başkanlarından Rahmetli İbrahim ÖZDEMİR'in 1930 yılında yaptırdığı hamam halen ayakta durmakta ve halka hizmet vermektedir. İlçemiz Afşin'de bulunan gömülü tarihin gün yüzüne çıkması için bir an önce Arkeoloji kazısının Afşin'de bulunan 40 adet irili ufaklı höyük ve Tümülüsler de arkeolojik kazıların yapılması ve Afşin'e acilen müze kurulması şarttır. Yukarıda bulunan Romalılara ait bu kadın ve Erkek heykeli Afşin Göz pınarından çıkarılmıştır. Kahramanmaraş Müzesinde bulunmaktadır.

ARAŞTIRMACI YAZAR

Mustafa KÖŞ

KAYNAKLAR

1-Ali AFŞAROĞLU Eshab-ı Kehf ve Rakıym Adlı Eser

2-Prof DR Ahmet EYİCİL Afşin Ashab-ı Kehf

3-Prof Dr Faruk SÜMER Eshabül-kehf

Www.eshabikehfsehri.com